

دانشکده
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : اکولوژی انسانی و بهداشت بین الملل
مخاطبان: کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی
تعدادواحد: 2 واحد نظری
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه ساعت 4-2
زمان ارائه درس: نیمسال اول 1401-1400 سه شنبه 12-10 مدرس: دکتر مجتبی لیمویی
درس و پیش نیاز:

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با تعاریف و مفاهیم اکولوژی ، اکولوژی انسانی ، اکوسیستم و ارتباط آلودگی ها و تخریب محیط زیست با سلامت جوامع انسانی و حیات وحش

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- 1- مقدمه شامل تعریف اکولوژی ، اکوسیستم ، محیط ، اکولوژی انسانی ، موضوع اصلی اکولوژی انسانی ، مقایسه اکولوژی طبیعی با اکولوژی انسانی و ارتباط اکولوژی انسانی با جامعه شناسی
- 2- تاثیر فرآیند های فیزیکی و بیولوژیک بر جامعه انسانی ،
- 3- تاریخچه اکولوژی انسانی
- 4- ارتباط بین جامعه انسانی با اکوسیستم ، تاثیر ارتباطات بین محققین معاصر لینه با او بر شکل گیری مفاهیم اساسی اکولوژی انسانی
- 5- الگو ها و فرآیند های برهم کنش انسان ها و محیط هایشان ، بنیان گذاران اکولوژی انسانی
- 6- مسائل عمده در اکولوژی انسانی -
- 7- حوزه مباحث در اکولوژی انسانی
- 8- تنوری های اکولوژی انسانی
- 9- مدل های سیستم های خانواده ، اکوسیستم خانواده
- 10- توسعه در اکولوژی انسانی
- 11- رویکرد های اکوسیستم
- 12- تاریخچه اکولوژی انسانی بیماری ها
- 13- رابطه تغییرات محیطی و شیوع مالاریا
- 14- رابطه تغییرات اکوسیستم و اکولوژی ناقلین بیماری ها
- 15- تاثیر تحولات اقتصادی بر تغییر کشت محصولات زراعی و تغییر الگوی بیماری ها
- 16- تغییر اکوسیستم و شیوع بیماری های آنسفالیت ژاپنی ، فیلاریازیس و لیشمانیوز

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول : مقدمه شامل تعریف اکولوژی ، اکوسیستم ، محیط ، اکولوژی انسانی ، موضوع اصلی اکولوژی انسانی ، مقایسه اکولوژی طبیعی با اکولوژی انسانی و ارتباط اکولوژی انسانی با جامعه شناسی
اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-1- اکولوژی را تعریف کند.
- 2-1- اکوسیستم را تعریف کند.
- 3-1- محیط را تعریف کرده و افتراق آنرا با اکوسیستم بیان کند.
- 4-1- موضوع اصلی مورد بحث در اکولوژی انسانی را توضیح دهد.
- 5-1- تشابهات و اختلافات اکولوژی طبیعی و اکولوژی انسانی را شرح دهد.
- 6-1- ارتباط اکولوژی و جامعه شناسی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دوم : تاثیر فرآیند های فیزیکی و بیولوژیک بر جامعه انسانی ، تاریخچه اکولوژی انسانی
اهداف ویژه جلسه دوم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 2-1 - برهم کنش بین محیط غیر زنده و جامعه انسانی را توضیح دهد.
- 2-1-1 - تاثیرات تکنولوژی را در ایجاد تغییرات محیطی توضیح دهد.
- 2-1-2 - ضرورت تطبیق جامعه انسانی را با تغییرات محیطی توضیح دهد.
- 2-2 - ارتباطات و وابستگی دوجانبه بین افراد یک گونه از موجودات زنده را شرح دهد.
- 2-3 - ارتباطات و وابستگی دوجانبه بین دو گونه از موجودات زنده را شرح دهد.
- 2-4 - برهم کنش گونه های جانداران را با محیط زیستشان توضیح دهد.
- 2-5 - قوانین حاکم بر پویایی و تعادل اکوسیستم را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سوم : تاریخچه اکولوژی انسانی
اهداف ویژه جلسه سوم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 3-1- برهم کنش بین جامعه و انسان را در یک اکوسیستم انسانی توضیح دهد.
- 3-2- اکولوژی انسانی را بعنوان یک علم بین رشته ای توضیح داده و اهمیت آنرا در حل مسائل موجود در حوزه سلامت در دنیای مدرن شرح دهد.
- 3-3- ارتباط اکولوژی انسانی را با پیشرفت های حاصله در رشته های علمی مرتبط نظیر جامعه شناسی ، روانشناسی ، جغرافیا ، جانور شناسی و اقتصاد بیان کند.
- 3-4- ریشه های تاریخی پیدایش رشته علمی اکواوری انسانی

هدف کلی جلسه چهارم : ارتباط بین جامعه انسانی با اکوسیستم ، تاثیر ارتباطات بین محققین معاصر لینه با او بر شکل گیری مفاهیم اساسی اکولوژی انسانی
اهداف ویژه جلسه چهارم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 4-1 - ارتباط بین انسان ها را با محیط های طبیعی ، اجتماعی و فیزیکی را شرح دهد.
- 4-2 - تاثیر ترمینولوژی لینه را در شکل گیری مفاهیم اکولوژی را توضیح دهد.
- 4-2-1 - تعادل طبیعی را توضیح دهد.
- 4-2-2 - مفهوم " اقتصاد و انتظام طبیعت " از ترمینولوژی لینه را توضیح دهد.
- 4-2-3 - شکل گیری اصطلاح اکولوژی توسط ارنست هکل را بر اساس " مفاهیم تعادل طبیعی " و " اقتصاد و انتظام طبیعت " شرح دهد.
- 4-2-4 - دیدگاه هربرت اسپنسر را موسوم به **socio- ecological approach** را توضیح دهد.
- 4-2-4-1 - جایگاه جامعه را بعنوان یک ارگانیسم در دیدگاه اسپنسر درک نماید.

هدف کلی جلسه پنجم : الگو ها و فرآیند های برهم کنش انسان ها و محیط هایشان ، بنیان گذاران اکولوژی انسانی

اهداف ویژه جلسه پنجم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 5-1- انواع محیط هایی که انسان در یک اکوسیستم انسانی با آنها ارتباط دارد نام ببرد.
- 5-1-1 - محیط های یک اکوسیستم انسانی را بر اساس ارتباط با انسان با همدیگر مقایسه کند.
- 5-2 - طبیعت برهم کنش های انسان ها را با محیط هایشان توضیح دهد.
- 5-2-1 - اهمیت و مبانی عقلانی برهم کنش ها را بعنوان یک موضوع پژوهشی در اکولوژی انسان توجیه کند.

- 5-2-2- برهم کنش ارزش های انسانی ، ثروت و سبک زندگی را با محیط فیزیکی ، محیط زنده و غیر زنده در زندگی شهری و روستایی را با هم مقایسه کند.
- 5 3- تاریخ ارائه اصطلاح اکولوژی انسانی در متون علمی را توسط الن ریچارد بداند.
- 5-3-1- تعریف الن ریچارد را از اکولوژی انسانی بداند.
- 5-3-2- تکامل فرهنگی را بعنوان تفاوت اکولوژی و اکولوژی انسانس توضیح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: مسائل عمده در اکولوژی انسانی

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 6-1- مسائل عمده ای که در اکولوژی انسانی مورد توجه قرار میگیرد ، توضیح دهد.
- 6-1-1- انفجار جمعیت را بعنوان مسئله ای جهانی توضیح دهد.
- 6-1-2- محدودیت منابع را در سطح جهانی توضیح دهد.
- 6-1-3- محدودیت منابع را در کشورهای صنعتی با کشورهای در حال توسعه مقایسه نماید.
- 6-1-4- آلاینده های محیط زیست را بعنوان مسئله ای جهانی توضیح داده و ضرورت پژوهش در خصوص آلاینده ها را در اکولوژی انسانی توجیه کند.

هدف کلی جلسه هفتم : حوزه مباحث در اکولوژی انسانی

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 7-1- تطبیق انسان را با محیط و تغییرات محیطی بعنوان یک مبحث حائز اهمیت در اکولوژی انسانی بیان کند.
- 7-1-1- تطبیق ژنتیکی ، فیزیولوژیک و اجتماعی با محیط و تغییرات آنرا توضیح دهد.
- 7-2- تاثیرات عوامل اجتماعی ، فرهنگی و روانشناختی انسان ها را در حفاظت یا تخریب اکوسیستم ها بعنوان یک مبحث حائز اهمیت در اکولوژی انسانی بیان کند.
- 7-3- تراکم جمعیت را بعنوان یکی از مباحث مهم اکولوژی انسانی بیان کند.
- 7-3-1- تاثیر تراکم جمعیت را بر سلامت همگانی ، سازمان اجتماعی و کیفیت محیط زیست توضیح دهد.
- 7-4- مسائل مربوط به تطبیق انسان ها با محیط های شهری را بعنوان یکی از مباحث مهم اکولوژی انسانی بیان کند.
- 7-4-1- برهم کنش فناوری با تغییرات محیطی توضیح دهد.
- 7-5- متدولوژی در تحقیقات اکولوژی انسانی را بعنوان یکی از مباحث مهم اکولوژی انسانی بیان کند.
- 7-5-1- ضرورت مطالعه تطبیق زیست شناختی و فرهنگی انسان ها را با محیط های مختلف برای رسیدن به اصول انسجام یافته و یکپارچه در تحقیقات اکولوژی انسانی توضیح دهد.
- 7-6- تاثیر کمیت و کیفیت مواد غذایی را بر عملکرد فیزیکی و روانی انسان ها و تغییرات دموگرافیک جامعه انسانی بعنوان یکی از مباحث اکولوژی انسانی بیان کند.

هدف کلی جلسه هشتم : تنوری های اکولوژی انسانی

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 8- اهمیت و کاربرد مدل های اکولوژی انسانی را در دستیابی به تنوری های دموگرافیک ، اقتصادی و تکامل فرهنگی را شرح دهد.
- 8-1- گفتمان کنونی اکولوژی انسانی را مبنی بر بکار گیری اصول اکولوژی انسانی در مرتفع کردن تقابل بین حیطه های علمی مختلف که بطور بین رشته ای در اکولوژی انسانی نقش دارند، توضیح دهد.
- 8-1-1- فرموله کردن و تلفیق نظریه های مختلف و سنتز نظریه های جدید را در دستیابی به تنوری های یکپارچه توضیح دهد.
- 8-1-2- دستاورد نهایی تنوری های یکپارچه را در ایجاد پل بین انسان و طبیعت را بیان کند.
- 8-2- تاکید اکولوژی انسانی مدرن را بر تلفیق نظریات مختلف به منظور بسط دادن مفاهیم اکولوژیک توضیح دهد.

- 8-3- قواین حاکم بر برهم کنش خانواده با محیط هایشان را شرح دهد.
- 8-3-1- فزاینده تصمیم سازی در خانواده را توضیح دهد.
- 8-3-2- عوامل موثر بر حصول اهداف را در خانواده نام ببرد.
- 8-3-3- عواملی که به کیفیت زندگی خانواده ها کمک می کند ، نام ببرد.

هدف کلی جلسه نهم : مدل های سیستم های خانواده ، اکوسیستم خانواده
اهداف ویژه جلسه نهم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 9- اکوسیستم خانواده را تعریف کند.
- 9-1- اکوسیستم طبیعی ، اکوسیستم انسانی و اکوسیستم خانواده را با همدیگر مقایسه کند.
- 9-2- کارکردهای خانواده را نامبرده ، تعریف کرده و هدف نهایی آن کارکردها را بیان کند.
- 9-2-1- وابستگی متقابل بین خانواده ها با محیط هایشان و سایر اشکال حیاتی را توضیح دهد.
- 9-3- فرآیند تطبیق خانواده را با محیط شرح داده و مراحل مختلف آنرا بیان کند.
- 9-4- مفهوم مرز را در مدل های سیستم خانواده تعریف کند.
- 9-4-1- مرزهای مختلف را نام ببرد.
- 9-4-2- مراحل تشکیل مرز ها را در سیستم های خانواده شرح دهد.
- 9-5- انواع سیستم های خانواده را نام ببرد.

هدف کلی جلسه دهم : توسعه در اکولوژی انسانی
اهداف ویژه جلسه دهم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 10-1- مفهوم توسعه را در رابطه با افراد در اکولوژی انسانی تعریف کند.
- 10-2- فرصت ها را برای توسعه شرح دهد.
- 10-2-1- خطراتی را که توسعه را تهدید میکند ، نام ببرد.
- 10-3- انواع سیستم ها را در رابطه با توسعه نام ببرد.
- 10-3-1- میکروسیستم ، مزوسیستم ، ماکروسیستم . اکروسیستم را تعریف کند.
- 10-4- شاخص های بهداشت جمعیت را نام ببرد.
- 10-4-1- دیاگرام مثلث اکولوژی انسانی را در رابطه با اکولوژی یک بیماری رسم نماید.
- 10-4-2- مثلث اکولوژی انسانی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم : رویکرد های اکوسیستم
اهداف ویژه جلسه یازدهم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 11-1- انواع رویکرد های اکولوژیک را نامببرد.
- 11-1-1- رویکرد هولستیک را توضیح دهد.
- 11-1-2- رویکرد تلفیقی را توضیح دهد.
- 11-1-3- رویکرد مبتنی بر وابستگی دوجانبه در اکوسیستم را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم : تاریخچه اکولوژی انسانی بیماری ها
اهداف ویژه جلسه دوازدهم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 12-1- دانشجو بتواند تاریخچه متون تاریخی موجود در خصوص اکولوژی بیماری ها را شرح دهد.
- 12-1-1- دانشجو بتواند دغدغه های مربوط به آلودگی های محیط را در متون تاریخی شرح دهد.
- 12-1-2- دانشجو بتواند مهمترین دیدگاه های علمی ویلسون و اسمیت را در مورد اکولوژی بیماری ها توضیح دهد.
- 12-2- ارتباط شیوع بیماری ها را با تغییرات اکوسیستم شرح دهد.
- 12-2-1- تاثیر نحوه بهره برداری از منابع طبیعی را با شیوع بیماری مالاریا توضیح دهد.

12-2-2- تاثیر احداث جاده ها ، نحوه تملیک زمین و روش آبیاری مزارع را در ایجاد تغییر در اکوسیستم توضیح دهد.

12-3- تاثیر عملیات جنگل زدایی را در ایجاد تغییرات در اکوسیستم توضیح دهد.

12-3-1- شواهد مبنی بر تاثیر جنگل زدایی بر شیوع بیماری مالاریا را در آفریقا بیان کند.

12-3-2- شواهد مبنی بر تاثیر جنگل زدایی بر شیوع بیماری مالاریا را در شبه قاره هند بیان کند.

12-3-3- شواهد مبنی بر تاثیر جنگل زدایی بر شیوع بیماری مالاریا را در جنوب شرقی آسیا بیان کند.

12-4- تغییر پارامتر های زیست شناختی ناقلین مالاریا را در اثر جنگل زدایی نام ببرد.

12-4-1- بخش هایی از اکوسیستم های محلی را که تحت تاثیر جنگل زدایی تغییر می یابند ، نام ببرد.

12-4-2- میکروکلیم را تعریف کند.

12-5- انواع فعالیت های انسانی را که منجر به تغییرات محیطی میشود نام ببرد.

هدف کلی جلسه سیزدهم : رابطه تغییرات محیطی و شیوع مالاریا

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

13-1- تاثیر تغییرات محیطی را بر وفور و انتشار ناقلین بیماری ها را توضیح دهد.

13-1-1- رابطه تغییر در اکولوژی ناقلین را با افزایش شیوع و بروز بیماری در منطقه را توضیح دهد.

13-1-2- شواهد موجود مبنی بر تغییر در اکولوژی ناقلین مالاریا را در اثر توسعه زمین های زراعی و جنگل زدایی در جنوب و جنوب شرقی آسیا توضیح دهد.

13-2- الگوی تاثیر تغییرات در استفاده از زمین بر شیوع بیماری ها را در آمریکای شمالی شرح دهد.

13-3- انواع تغییر استفاده از زمین را نام ببرد.

13-3-1- تاثیر انواع تغییر استفاده از زمین را بر الگوی بیماری در منطقه توضیح دهد.

هدف کلی جلسه چهاردهم : رابطه تغییرات اکوسیستم و اکولوژی ناقلین بیماری ها

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

14-1- توسعه صنایع کاغذ سازی را در آمریکای شمالی بعنوان عامل ایجاد تغییر در اکوسیستم توضیح دهد.

14-2- توسعه صنعت معدن را بعنوان عامل ایجاد تغییرات در اکوسیستم توضیح دهد.

14-3- احداث راه های ارتباطی بین مناطق را بعنوان عامل ایجاد تغییر در اکوسیستم توضیح دهد.

14-4- توسعه سدسازی را بعنوان عامل ایجاد تغییر در اکوسیستم را توضیح دهد

هدف کلی جلسه پانزدهم : تاثیر تحولات اقتصادی بر تغییر کشت محصولات زراعی و تغییر الگوی بیماری ها

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

15-1- تاثیر تغییر کشت زراعی را بر اکولوژی ناقل اصلی مالاریا در تایلند و مالزی توضیح دهد.

15-2- علل اقتصادی و اجتماعی تغییر کشت محصولات زراعی را بیان کند.

15-3- تاثیر جنگل زدایی را بر فرسایش خاک توضیح دهد.

15-4- تاثیر جنگل زدایی را بر انتشار جغرافیایی گونه های ناقل بیماری ها را توضیح دهد.

15-5- جنگل زدایی را بعنوان عامل ایجاد تغییر در زیستگاه های حیات وحش توضیح دهد.

15-5-1- جنگل زدایی را بعنوان عامل ایجاد در تنوع زیستی و ترکیب گونه های جانداران توضیح دهد.

هدف کلی جلسه شانزدهم : تغییر اکوسیستم و شیوع بیماری های آنسفالیت ژاپنی ، فیلاریازیس و لیشمانیوز
اهداف ویژه جلسه شانزدهم:
در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-16- شهرسازی را بعنوان عامل ایجاد تغییرات محیطی شرح دهد.
1-1-16- تاثیر شهرسازی را در توسعه محل های پرورش ناقلین فیلاریازیس شرح دهد.
2-1-16- تاثیر شهرسازی را در توسعه زیست گاه های ناقلین لیشمانیوز جلدی شهری توضیح دهد.
1-2-1-16- تاثیر احداث شهرک های اقماری را در حاشیه شهرهای بزرگ در تشکیل کانون های لیشمانیوز جلدی خشک توضیح دهد.
3-1-16- تاثیر تغییرات اکوسیستم را بر اکولوژی ناقلین آنسفالیت ژاپنی توضیح دهد.

منابع : اکولوژی ، محمدرضا اردکانی، انتشارات دانشگاه تهران

Reference:

Health Ecology. Morteza Horani & Thomas Boleyn.1999. London, Routledge

روش تدریس: مجازی بصورت سخنرانی و طرح سوال

وسایل آموزشی : پاور پوینت با صدا گذاری
اسلاید ها

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل(بر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////			کوئیز
				آزمون میان ترم
		100 درصد	امتحان کتبی	آزمون پایان ترم

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو: حضور به موقع در کلاس و رعایت نظم و مقررات آموزشی

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس اکولوژی انسانی و بهداشت بین الملل
کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی

روز و ساعت جلسه :

سه شنبه 10 - 12

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1		مقدمه شامل تعریف اکولوژی ، اکوسیستم ، محیط ، اکولوژی انسانی ، موضوع اصلی اکولوژی انسانی ، مقایسه اکولوژی طبیعی با اکولوژی انسانی و ارتباط اکولوژی انسانی با جامعه شناسی	دکتر مجتبی لیمویی
2		تاثیر فرآیند های فیزیکی و بیولوژیک بر جامعه انسانی	
3		تاریخچه اکولوژی انسانی	
4		ارتباط بین جامعه انسانی با اکوسیستم ، تاثیر ارتباطات بین محققین معاصر لینه با او بر شکل گیری مفاهیم اساسی اکولوژی انسانی	
5		حوزه مباحث در اکولوژی انسانی	
6		تنوری های اکولوژی انسانی	
7		مدل های سیستم های خانواده ، اکوسیستم خانواده	
8		توسعه در اکولوژی انسانی ، رویکرد های اکوسیستم	
9		مدل های سیستم های خانواده ، اکوسیستم خانواده	
10		توسعه در اکولوژی انسانی	
11		رویکرد های اکوسیستم	
12		تاریخچه اکولوژی انسانی بیماری ها	
13		رابطه تغییرات محیطی و شیوع مالاریا	
14		رابطه تغییرات اکوسیستم و اکولوژی ناقلین بیماری ها	
15		تاثیر تحولات اقتصادی بر تغییر کشت محصولات زراعی و تغییر الگوی بیماری ها	
16		تغییر اکوسیستم و شیوع بیماری های آنسفالیت ژاپنی ، فیلاریازیس و لیشمانیوز	